

Eesti Vähiliit

**Mittetulundusühingu Eesti Vähiliit
asutas 1992. aastal Eesti Onkoloogide Teaduslik Selts.**

Eesti Vähiliit keskendub oma töös eeskätt vähi ennetamisele ja varajasele avastamisele ning tervislike eluviiside populariseerimisele, kuid väga olulisel kohal on ka vähihaigete elukvaliteedi parandamine ja haigusega seotud psühhosotsiaalsete probleemide lahendamine.

Liitu kuulub **17 liikmesorganisatsiooni** üle Eesti,
nende hulgas **15 patsientide ühendust**,
kus on kokku **üle 2000 liikme**.

EESTI VÄHILIIT 2022

Aupresident ja nõukogu liige
prof **Väino Rätsep**, DSc

President ja nõukogu esimees dr **Vahur Valvere**,
PhD, PERHi onkoloogia ja hematoloogia
teadus- ja arendusjuht, onkoloog-ülemarst

NÕUKOGU LIIKMED

dr **Kaiu Suija**, SA Vähihaigete
Toetusravi juhataja ja Lõuna-Eesti
Vähiühingu juhatuse esimees

Luule Agu,
Põhja-Eesti
Vähihaigete ühendus

Katri Link,
Tallinki
kommunikatsioonijuht

MEESKOND

Juhatuse esimees
Maie Egipt

Projektijuht
Vivian Vulp

Rahvusvahelised suhted
Hanno Bohl

EESTI VÄHILIIDU ÜHINGUD

Lõuna-Eesti Vähiühing
Põhja-Eesti Vähihaigete Ühendus
Pärnumaa Vähiühing
Järvamaa Vähihaigete Tugirühm
Lääne-Virumaa Vähihaigete Ühendus
Tehisuurisega Haigete Ühing ESTILCO
Viljandimaa Vähihaigete Tugirühm
Läänemaa Vähiühing
Saaremaa Vähiühing
Rinnavähihaigete Selts
Tallinna Kohanemiskeskus Danko
Vähiühing KAEV
Eesnäärmevähi Liit
Vähihaigete Lastevanemate Liit
Rinnavähk BCF

Eesti Vähiüliidu toetajaliikmed

Eesti Onkoloogide Selts
Eesti Onkoloogiaõdede Ühing

”

2018. aasta maailma vähikonverentsil ütles rahvusvahelise
vähiorganisatsiooni president, Jordaania printsess Dina Mired:
„Vähi puhul on kõik oluline, aga kõige tähtsam on vähiennetus
ja varajane avastamine, kuna sellega suudaksime haigusest
päästa sadu tuhandeid inimesi.”

EESTI VÄHILIIDU SUURIMAD SAAVUTUSED

26 aastat rinnavähi sõeluuringut Eestis

Rinnavähi sõeluuringu pilootprojektidega alustati **1996** Tallinnas ja **1998** Tartus.

Üleriigiline rinnavähi varajase avastamise programm käivitati Eesti Haigekassa rahastamisel ja Eesti Vähiliidu juurde loodud Eesti Vähifondi juhtimisel **2002.** aastal.

2004. aastast alates on vähiliit koostöös Eesti Haigekassaga korraldanud teavituskampaaniaid „**Kingi endale kindlustunne**“ ja „**Ära jää hiljaks**“, et parandada Eesti inimeste teadlikkust nii rinnavähist kui ka emakakaelavähist ning kutsuda naisi sõeluuringus osalema.

2017. aastal uuendati kampaania visuaalset külge ning uuteks sõnumiteks on „**Varakult avastatud rinnavähk on ravitav**“ ja „**Emakakaelavähk on ennetatav**“.

EESTI VÄHILIIDU SUURIMAD SAAVUTUSED

18 aastat vähiliidu mammograafiabussi Eestis

2004. aasta oktoobris alustas tööd vähiliidu esimene mammograafiabuss, et teha sõeluuringuid.

2009. aastal ostis vähiliit heategevusürituste ja sponsorite abiga uue moodsa mammograafiabussi. **2011.** aastal täiendati seda annetajate abiga ostetud täisdigitaalse mammograafiga, mis tagab senisest 30% täpsema diagnostilise kvaliteedi, väiksema kiirgusdoosi ja ühtlasi kiirema patsienditeeninduse.

2021. aastal buss renoveeriti ja varustati uue, nüüdisaegse 3D-mammograafiga. Alates 4. veebruarist 2021 käitab vähiliidu mammograafiabussi Viljandi Haigla. Koostöös spetsialistidega võimaldab mammograafiabuss varajaste muutuste avastamist rinnas igas eas naistel ka väikestes linnades ja maakohtades, kus vastavaid eriarste ei ole.

10 aasta jooksul on mammograafiabussis uuringul käinud üle 70 000 naise.

Rinnavähk on avastatud **298** naisel, kellest **85%-l** on haigus olnud avastamise hetkel varajases staadiumis, kus ravitulemused on väga head.

7 aastat vähiliidu diagnoosikabinette Eestis

MOBIILSED
DIAGNOOSI-
KABINETID
AITAVAD
PÄÄSTA
ELUSID!

2015. aasta lõpus koguti ETV heategevusprogrammis „Jõulutunnel“ annetusi naha- ja eesnäärmevähi varajase diagnoosimise kabineti avamiseks. Saade kogus tänu telefoniannetajatele, firmadele ja FoRevo Fondile suure summa raha, mille eest vähiliit ostis ja sisustas kaks diagnoosikabinetti.

2016. aastal alustasid koostöös vähiliidu ja Tartu Ülikooli Kliinikumiga tööd mobiilne nahakasvajate diagnoosimise kabinet ja meeste tervise kabinet. Mobiilsed diagnoosikabinetid sõidavad väikelinnades ja alevites, et võimaldada inimeste jõudmist naha- ja meestearsti juurde.

2021. aastast alates käitab mõlemat vähiliidu diagnoosikabinetti Viljandi Haigla.

19 aastat emakakaelavähi sõeluuringut Eestis

2009. aastal hindas rahvusvaheline emakakaelavähi föderatsioon (European Cervical Cancer Association) Eesti Vähiliidu tööd emakakaelavähi ennetamisel Tarkusepärl'i auhinnaga.

2003. aastal alustasid SA Vähi Sõeluuringud ja Eesti Haigekassa koostöös emakakaelavähi varase avastamise eelprojekti Eestis.

2004. aastal laienes emakakaelavähi sõeluuringu võimalus igasse Eesti maakonda.

Jämesoolevähi sõeluuring Eestis

Eesti Vähiliit oli üks jämesoolevähi sõeluuringu algatamise eestvedajaid, rõhutades aastaid, et soolevähk on varajase avastamise korral üks paremini ravitavaid kasvajaalisi haigusi, millesse sellest hoolimata sureb Eestis aastas ligi **400** inimest.

Läbimurre toimus pärast vähiliidu korraldatud ümarlauda „**Vähi sõeluuringud kui investering Eesti rahva tervisesse**“ Riigikogus 15. mail **2012**, mille järel kutsus Sotsiaalministeerium kokku soolevähi sõeluuringut ettevalmistava töörühma. Pärast põhjalikku eeltööd alustas Eesti Haigekassa juulis **2016** Eestis jämesoolevähi sõeluuringut.

„Terve Eestiga vähi vastu“: 2021 valmis vähiliidu eestvedamisel vähitõrjeplaan

13. septembril 2019 allkirjastasid Eesti peaminister Jüri Ratas, rahvusvahelise vähivastase liidu (Union for International Cancer Control) juht Cary Adams ja Eesti Vähiliidu nõukogu esimees dr Vahur Valvere vähiliidu eestvedamisel **maailma vähideklaratsiooni**.

Maaüldma vähideklaratsiooni põhieesmärkideks on oluliselt vähendada vähist tingitud enneaegseid surmasid, suurendada vähist tervenemate hulka ja parandada vähipatsientide elukvaliteeti.

Maaüldma vähideklaratsiooni allkirjastamine 2019.

Sotsiaalminister Tanel Kiik kutsus kokku eri organisatsioonide esindajatest koosneva vähitõrje tegevuskava juhtrühma, mille eestvedamisel valmis 9. aprillil **2021 riiklik vähitõrjeplaan kümneks aastaks**.

Eesti Vähiliit asutas 2004. aastal kaks sihtasutust: SA Vähi Sõeluuringud ja SA Vähihaigete Toetusravi

SA Vähihaigete Toetusravi pakub ravimatutele vähipatsientidele tuge, et nad saaksid soovi korral veeta oma elu lõpuperioodi kodus, lähedaste keskel.

„Koduse toetusravi puhul käivad meedikud patsienti kodus ravimas ja toetamas, meeskonda kuuluvad arst, õde ja vabatahtlik tugiisik.

Toetusravi hõlmab haige korralikku hooldust ja psühholoogilist toetust nii haigele kui ka perele, samuti toetust omastele haige surma järel. Mõistva pere toetus on haigele kõige olulisem,“ toonitab SA Vähihaigete Toetusravi juht dr Kaiu Suija.

Selleks, et sõeluuringut korraldada ja juhtida loodi vähiliidu juurde SA Vähi Sõeluuringud, mille esimeseks juhiks oli Auni Aasmaa. Temaga koostöös lõime strateegia, koostasime juhendi, korraldasime koolitusi – kõik see toimus vähiliidu egiidi alt. Aastaks 2008 saime Euroopa Komisjoni tunnustuse, et Eestis on täidetud kõik rinnavähi sõeluuringuks Euroopas kehtestatud nõuded.

SA Vähi Sõeluuringud on oma tegevuse lõpetanud ja selle funktsioonid on üle antud Tervise Arengu Instituudile.

TEAVITUS- JA ENNETUSTÖÖ

TEAVITUSKAMPAANIAD

2005–2007

osalemine Euroopa Komisjoni
suitsetamisvastases kampaanias
„Aita kaasa elule ilma tubakata!”

2010–2013

rinnavähi teavituskampaania
„Teksaides rinnavähi vastu”
kootöös veebiajakirjaga Femme

2010–2021

loengusari „Ära suitseta. Tubakas tapab” üldhariduskoolide õpilastele.
Hõlmasime 150 kooli ja üle 40 000 õpilase, projekti tunnustas kõrgelt Maailma Terviseorganisatsioon.

2015–2017

C-hepatiidist teavitav meediakampaania
„Tiit C. Hepa”

2017–2019

maikuine rinnavähi teavituskampaania
„Roosa ruulib” Facebookis

2007. aastast alates

rahvusvahelise tubakavastase päeva korraldamine 31. mail

2006–2022

emakakaelavähi ennetamise nädal
„Kingi endale kindlustunne”

2012–2022

Euromelanoma **nahavähi teavituskampaania**
„Melanoma Monday”

2018–2022

meestele suunatud teavituskampaania
„Iga mees peab teadma”

2022

sotsiaalmeediakampaania
„Roosa keep”, mis julgustas naisi enesevaatluse kaudu rinnatervist kontrollima

19 AASTAT VÄHINÄDALAID JA 12 AASTAT KONVERENTSE

2003 vähinädal soolevähist

2004 vähinädal „Ole tubakavaba!“

2005 vähinädal „Passiivse suitsetamise ennetamine“

2006 vähinädal „Meeste tervis – eesnäärmevähk“

2007 vähinädal „Kas sa märkad verehaigust?“

2007 vähinädal „Soolevähk ja toitumisküsimused“

2009 vähinädal „Nahavähi ennetamine“

2010 • vähinädal „Elades tubakata, ennetame kopsuvähki!“
• **teaduskonverents** „Varakult avastatud vähk on ravitav“

2011 • vähinädal „Eesti meeste tervis – vähi ennetus ja varajane avastamine“
• **teaduskonverents** „Vähk meestel – ennetamise, varase avastamise ja ravi kaasaegsed võimalused“

2012 • vähinädal „Harva esinevad onkoloogilised ja hematoloogilised kasvaja“
• **teaduskonverents** „Harva esinevad onkoloogilised ja hematoloogilised kasvaja täiskasvanutel ja lastel“

2013 • vähinädal „Onkoloogilise haige taastusravi“
• **teaduskonverents** koostöös Taastusravi Seltsiga
• **konverents** vähipatsientidele ja nende lähedastele „Tervis kui vaimne ülesanne“

2014 • vähinädal „Seedeelundite kasvaja“
• **teaduskonverents** „Rinna- ja emakakaelavähi diagnostika ja ravi kaasaegsed võimalused“

2015 • vähinädal „Pea- ja kaelapiirkonna pahaloormulised kasvaja“
• **kevadkonverents** vähipatsientidele ja nende lähedastele
• **sügiskonverents** „Vähi ravi põhimetodid ja raviga kaasnevad sagedasemad kõrvaltoimed“

2016 • vähinädal, mille fookuses olid seedeelundite kasvaja, eriti soolevähk
• **teaduskonverents** „Integratiivne vähi ravi“ koostöös MTÜga Terviklik Tervishoid

2017 • **teaduskonverents** „Vähk Eestis – ennetamise ja varase avastamise hetke seis ning arenguperspektiiv“

2018 • vähinädal „Eesnäärmevähi ennetamise ja varase avastamise võimalused Eestis“
• **konverents** vähipatsientidele „Tervis kui vaimne ülesanne“

2019 **teaduskonverents** „Vähivastase võitluse hetke seis ja arenguperspektiiv Eestis“

2021 • vähinädal „Nahavähk ja melanoom“
• rahvusvaheline **tulevikumeditiini konverents** „Value Based Healthcare“ Tervisesüsteemi arengu võimalusi, ootusi ja riske käsitleval konverentsil osales virtuaalselt 1000 inimest 59 riigist.

2022 **teaduskonverents** „Vähivastase võitluse uued suunad maailmas ja Eestis“

EESTI VÄHILIIDU KOOLITUSTOETUSED KOOSTÖÖS ROCHE EESTI OÜga

2008–2012 toetati igal aastal ühe onkoloogi või hematoloogia residentarsti osalemist Texase ülikooli maailmakuulsa MD Andersoni vähikeskuse akrediteeritud diplomijärgsel koolitusel.

2008 STIPENDIUMI
VÕITJA

dr Tatjana Tratš

2009 STIPENDIUMI
VÕITJA

dr Kadri Putnik

2010 STIPENDIUMI
VÕITJA

dr Hannes Jürgens

2011 STIPENDIUMI
VÕITJA

dr Julia Galanina

2012 STIPENDIUMI
VÕITJA

dr Niina Biševa-Kadõrko

EESTI VÄHILIIDU TELLITUD UURINGUD

2012

„Vähipatsientide elukvaliteet ja
seda mõjutavad tegurid“

(SA Poliitikauuringute Keskus Praxis)

2016

„Vähiravi sotsiaalmajanduslik analüüs ja vähistrateegia
tulemuste hindamine“

(SA Poliitikauuringute Keskus Praxis)

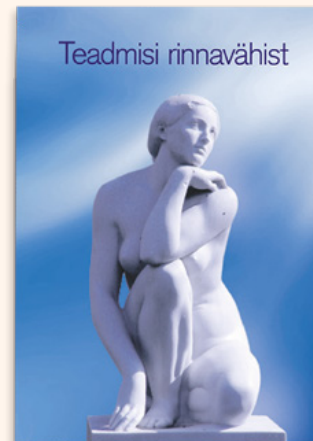
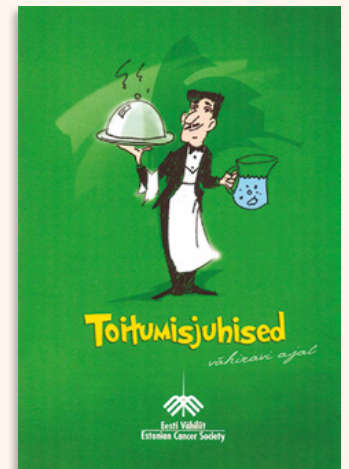
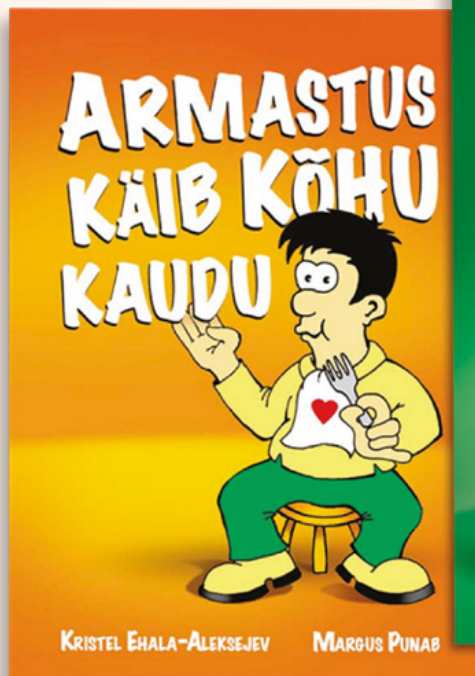
KOOLITUS JA NÕUSTAMINE

Eesti Vähiliidu ruumides Tallinnas, Viru tn. 5-3 korraldame nõustamisi ja teraapiaid. Liidu raamatukogust saab laenutada tervise- ja eneseabiraamatuid ning vähiliidu trükiseid.

Aastatel 2005 - 2019 on vähiliit toonud Eestisse Saksa firma Thämert toodetud kvaliteetseid rinnaproteese ning spetsiaalseid rinnahoidjaid ja ujumistrikooseid. Mammoloog dr Astrid Järvet on kümme aastat nõustanud rinnavähipatsiente.

EESTI VÄHILIIDU TRÜKISED

FILMID JA TEAVITUSKLIPID

Filmid „Mammograafi pilgu all“ ja „Ära jää hiljaks“.

Nahavähi riskitegureid käsitleb videoklipp „Õigeaegselt avastatud nahavähk on ravitav“.

Film „Ära suitseta – kopsuvähk tapab“

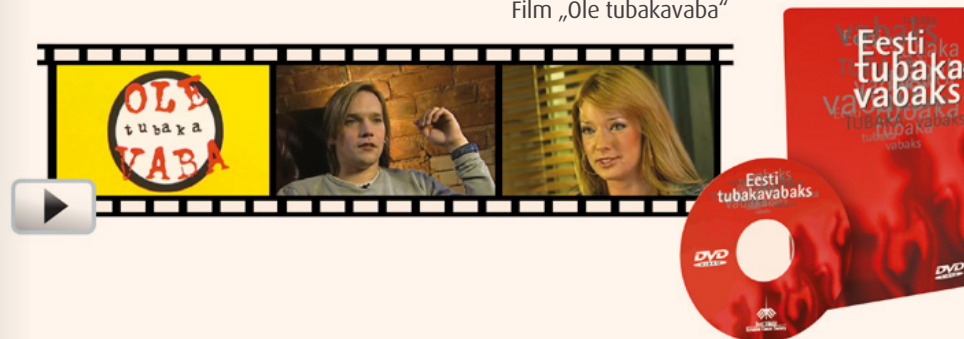
Videoklipp
„Õigeaegselt avastatud
rinnavähk on ravitav“.

Eesnäärmevähist rääkiv film „Mehe teine süda“
on valminud koostöös meestearst Margus Punabiga.

Film „Ole tubakavaba“

17 AASTAT TERVISTAVAIK KOOLITUSLAAGREID

2005. aastast alates on Eesti Vähiliit korraldanud **vähipatsientide üle-eestilisi tervise- ja koolituslaagreid**. Laagris tutvustatakse uusi ravisuundi ja -võimalusi, kuulatakse loenguid, vahetatakse kogemusi ja saadakse eraviisilist nõu oma ala spetsialistidelt.

Aastate jooksul on laagris osalenud ligi **2500** patsienti.

2008. aastast alates on **koostöös Tervise Arengu Instituudiga** tehtud vähipatsientidele vaimse tervise ja toimetuleku koolitusi. Kokku on koolitatud üle 10 000 patsiendi.

19 AASTAT TEGUTSEVAD VÄHIPATSIENTIDE TEABETOAD

Tallinnas Hiiul alustanud ja nüüdseks Põhja-Eesti Regionaalhaigla polikliinikusse kolunud vähihaigete teabetoas on abivajajaid nõustanud praegune Põhja-Eesti Vähihaigete Ühenduse juht Merike Värik, eelnev Põhja-Eesti Vähihaigete Ühenduse juht Tiina Pajula ja vähiliidu meditsiininõunik dr Tiia-Liis Tigane. Merike Värik jätkab siiani kogemusnõustajana PERHis.

Tartus Lõuna-Eesti Vähiühingus aadressil Tiigi 11 nõustavad haigeid ja nende pereliikmeid vähiga seotud meditsiinilistes ning psühhosotsiaalsetes küsimustes dr Kaiu Suija ja meditsiiniõde.

Saaremaal Kuressaare haigla endises polikliinikus Aia tn 25 avati 2016. aasta septembris MTÜ Saaremaa Vähiühing juhi Kairit Lindmäe ja vabatahtliku, praegu Saaremaa Vähiühingu juhi Siiri Rannama eestvedamisel teabetuba, et pakkuda vähihaigetele ja nende lähedastele tuge ja anda nõu.

Haapsalus töötab teabetuba Haapsalu sotsiaalmajas Kastani tn 7. Nõustab Läänemaa Vähiühingu juht Tiia Treimann- Differt.

28 AASTAT NÕUANDETELEFONI 800 2233

Alates 1994. aastast on Eesti Vähiliidu tasuta nõuandetelefonilt abi ja toetust saanud tuhandeid inimesi. Nõuandetelefon **800 2233** on helistajatele avatud kõigil **tööpäevadel kl 10–12 ja 18–20**. Pakume meditsiinilist ja psühhosotsiaalset nõu vähihaigele ja tema lähedastele.

Nõuandetelefonile vastavad professionaalid.

KODULEHT JA FOORUM

Oma kodulehe **www.cancer.ee** kaudu jagab Eesti Vähiliit informatsiooni **vähi ennetamise, varajase avastamise ja ravi kohta**. Kodulehe kaudu on võimalik esitada küsimusi ning saab osaleda vähifoorumis KAEV, et jagada haigusega seotud kogemusi, vahetada mõtteid ja sõlmida omavahelisi toetavaid kontakte. Foorum kahjuks hetkel ei tegutse.

HEATEGEVUS

Vähiliit on korraldanud 16 heategevuskontserti, mille tulu on investeeritud vähiennetusse, mammograafiabussi, kahe diagnoosikabineti ostmisse ja vähipatsientide elukvaliteedi parandamisse Eestis.

VÄHIHAIGETE LASTE TOETAMINE

Taani äriimees Soren Hoeh Jensen, kelle pisipoeg Jacob suri 1,5-aastaselt ajuvähki, pöördus vähiliidu poole sooviga luua liidu juurde **Jacobi-nimeline fond**, et annetuste abil toetada Eesti vähihaiged lapsi. Kogunenud summade eest toetab vähiliit vähihaigete laste suvelaagreid ning on toetanud lastele ja nende vanematele mõeldud infomaterjalide trükkimist.

KOOSTÖÖ ANNETUSKESKKONNAGA

Annetuskeskkonna „**Ma armastan aidata**“ lõi 2008. aastal Heateo Sihtasutus ja Swedbank Eesti, et edendada Eestis annetuskultuuri. Varem Swedbanki internetipangas tegutsenud rakendus on alates 2014. aastast kättesaadav kõigile, kes soovivad panustada Eesti ühiskonna arengusse. Eesti Vähiliit on oma projektidega osalenud annetuskeskkonnas juba aastast 2009 ning saanud keskkonnast headelt annetajatelt ja Swedbankilt toetust.

KOOSTÖÖ „JÕULUTUNNELIGA“

ERRi heategevussaad „**Jõulutunnel**“ on vähiliidule appi tulnud 2005. ja 2015. aastal. 2005. aastal toetasid annetajad mammograafi ostmist vähiliidu mammograafiabussi. 2015. aasta annetuste abil ostis vähiliit naha- ja eesnäärmevähi varajaseks avastamiseks mõeldud mobiilsed diagnoosikabinetid.

KOOSTÖÖ TV3 JA TRADEHOUSE ILUKAUBAMAJAGA

Üks Eesti populaarsemaid telesaateid „Su nägu kõlab tuttavalt“, TV3 ja Tradehouse Ilukaubamaja on 2013. aastast korraldanud Eesti Vähiliidu toetuseks heategevuslikku parukaoksjonit. Nelja aastaga on vähiennetusse ja vähipatsientide toetuseks annetatud **4000** eurot.

Lisaks on Eesti Vähiliit vähiennetuseks korraldanud **neli heategevuslikku kunstioksjonit**: Vaal galeriis (1997), Eesti Draamateatris (1999), Vanemuise kontserdimajas (2000) ja Kumus (2009).

RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ

Eesti Vähiliit kuulub 1993. aastast rahvusvahelisse vähivastasesse liitu (Union for International Cancer Control), 2006. aastast Euroopa emakakaelavähi liitu (European Cervical Cancer Association) ja Euroopa vähipatsientide koalitsiooni (European Cancer Patient Coalition). Vähiliit teeb tihedat koostööd Euroopa rinnavähikoalitsiooniga (European Breast Cancer Coalition, Europa Donna) ja Euroopa soolevähiühinguga Europa Colon (mis kannab 2018. aastast alates uut nime Digestive Cancers Europe).

Alates 2003. aastast on vähiliit teinud koostööd Ameerika rinnavähikoalitsiooniga (National Breast Cancer Coalition) ja rahvusvahelise vähiinfogrupiga (International Cancer Information Service Group). Vähiliidul on head sidemed Soome, Rootsi, USA jt maade vähiliitudega.

Täname!

Eesti Vähiliit tänab kõiki oma koostööpartnereid, sponsoreid, annetajaid ja vabatahtlikke, kes on nende aastate jooksul aidanud meil korraldada teavitus- ja heategevuskampaaniaid Eesti rahvale, teaduskonverentse meie arstidele ning toetada kümneid tuhandeid patsiente ja nende lähedasi sellel raskel teekonnal.

Sotsiaalministeerium
Eesti Haigekassa
Tervise Arengu Instituut
Tallinna Linnavalitsus
Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet
Põhja-Eesti Regionaalhaigla
Tartu Ülikooli Kliinikum
Ida-Tallinna Keskhaigla
Viljandi Haigla
Puuetega Inimeste Koda
Avon Eesti
Lindex
Swedbank
Heateo Sihtasutus
AbbVie Eesti
MerckSharp & Dohme
Semetron
Novartis Eesti
Roche Eesti
Pfizer Eesti
AstraZeneca Eesti
UAB "Johnson & Johnson" Eesti
Amgen Balti
Bayer Eesti
Sokos Hotel Viru
Saku Läte

Tradehouse
Eesti Kinnisvara
BABÉ Eesti
Placent Activ Milano
Reisiekspert
Ergo Kindlustus
Tallink
Postimees Grupp
ETV
TV3
Kodutohter
Meditšiiniuudised
Terviseleht
Omniva
Stockmanni Kaubamaja
Be More Superfoods
Selver
Tallinna Lennujaam
Tallinn Reval Lions klubi
Taalri Kinnisvara
Rahvuskooper Estonia
Eesti Kontsert
Georg Otsa nimeline Tallinna Muusikakool
Teater Vanemuine
Eesti Draamateater

Eesti Vähiliidu juubeliväljaande koostamisele aitasid kaasa Risto Luhalep ja Maire Raadik.

Püsival abil on kaalu

Eesti Vähiliidu püsiannetajana
aitad vähendada vähki
haigestumist Eestis.

Hakka püsiannetajaks

cancer.ee/pusiannetus

MTÜ Eesti Vähiliit, Viru tn. 5-3, 10140 Tallinn | tel 631 1730